

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Kollár József, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedéseiben, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almásán: Rosenberger A. czégnél.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, imokoknak és földműveseknek év 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A jegyzői alkalmazottak minősítése.

Tikkasztó hőség uralkodik orszagszerte; mindenütt szélcsend, minden néma, minden csendes. Jegyzői egyletünk szaklapjának csak a címlapján szerepelünk, megyénk egyéb lapjaiban hirt sem adunk magunkról, mintha rajtunk is erőt veti volna a nyári hőség tikkasztó forrósága. Avagy talán az én drága kollegáim a magas Tátrában vagy plane külföldön nyaralnak s ott verik el azt a tenger pénzt, melyet egy hosszú esztendő átépítve, csak úgy zsebrakott kézzel könyvedén szereztek? Pedig, pedig tomyosulnak a felhők s ma-holnap megerednek az ég csatornáival s meghozzák az áldást hozó esőt avagy a hosszú keserves munka árán várt termést elpusztító viharos förgöget.

Mit gondoltok, nem volna jó egy kis vilámlámpát felállítani, hogy be ne csapjon a viskókba a mennydörgős mennykő?

Bárnyfelhő volt még csak a jegyzői kar iránt oly nemesen gondolkodó miniszterelnök törvényjavaslata, midőn a jegyzői egyletben indítványt tettünk az iránt, hogy a jegyzői egylet, mint olyan, elsősorban hasson oda, hogy Bácsmegegye ugynevezett „segédjegyzői“ alkalmazottaságuk minőségének megfelelő kidomporításával az 1900 koronás fizetést megkaphassák. Hárman valánk az egészben egy indítványt tevő s ketten annak pártolói. Szerencsésen hárman is buktunk el vele. Nem panaszkodom miatta, mert ha valaki a bőrét félti, ne vigye vásárra. Nem is ímettem indítványomat és annak indokolását. E helyett egyszerűen a magam véleményét, a magam fejtegetéseit vetem papírra. Olvasson belőle kiki amennyit akar, használja fel azt kiki aho-

gyan jónak látja: a mór megtette kötelességét, a mór mehet.

Hogy ki a bácskai jegyző, segédjegyző, írónok, végrehajtó stb., azt talán széles e Bácskában ezim szerint mindenki tudja, lényeg szerint azonban azt hiszem, nagyon kevesen. Nem fog ártani tehát, ha e téren iparkodni fogok némi világlósságot terjeszteni. Kezdem e szón: „jegyző.“ Annyi definiót hallottunk már e felől, hogy azok labirintusában bajos eligazodni, hát még az elnevezések, van fő-, első-, második-, al-, adó- stb. jegyző.

Vármegyei szabályrendeletünk annak idején aljegyzőket kreált s a szabályrendelet jóváhagyó miniszter annak idején hogy miért, miért nem, ezen elnevezést segédjegyzőre változtatta.

Hát ezen sem töröm a fejemet, mert egyrészt más megyékben még ma is vannak al-, második- stb. jegyzők, másrészt a mi jóakaró miniszterünk előtt ugysem a cím, hanem a lényeg határoz. Hogy a bácsmegegyei jegyző „jegyző“, azt senki tagadni ne merje. Am hogy a bácsmegegyei aljegyzőből segédjegyzővé vedlett „valami“ szintén jegyző, azt a lényeg szerint a falusi bírótól a legutolsó kondárig mindenki érzi, látja, tapasztalja, tudja, csak az a kérdés, allja-e vagy akarja-e kimondani.

Első lényeges kelléke a jegyzőségnek a jegyzői vizsga, sőt még ez alól is volt s talán van is még kivétel.

Kedves bácsmegegyei segédjegyző kollegám! Te jegyző vagy, mert mint ilyen lettél megválasztva s mégis vannak, akik ezt kétségbe vonják. Igen, mert Széll Kálmán nem volt elég előrelátó ember, ő nem tudta a törvényt magyarázni. Hogy is tudott oly primitív rendeletet kiadni, hogy segédjegyzői pályázatban nem szabad a jegyzői oklevelet megkövetelni s ezt az-

zal merete indokolni, hogy sem vármegyei, sem községi szabályrendelet a törvényvel nem ellenkezhetik.

De hát Bácskában még ma is megkövetelik ezt a kelléket s aztán a törvények és szabályrendeletek keretében a leghivatottabb ítélkező: a közigazgatási bíróság csak az imént semmisített meg egy bácsmegegyei segédjegyző-választást épen csak azért, mert az illető megválasztottnak nem volt jegyzői oklevele.

Hát kérem: vagy a miniszter és a közigazgatási bíróság nem tudja a törvényt és a miniszteri rendeleteket, vagy a kérdéses állás tényleg nem az elnevezés szerinti közönséges „segédjegyzői“, hanem „jegyzői“. Az első eset fel sem tételezhető s így csakis a második eset állhat fenn, mert ha a szabályrendelet ellenkezik a törvényvel, akkor egyszerűen elvetendő és irányadónak nem vehető.

Egy másik főkélléke a jegyzői minőségnek az önálló működés.

Szinte restellem, hogy még azt is bizonyítanom kell, hogy Bácsmegegye „segédjegyzői“ önállóan működnek.

Más vármegyekben egy 3—4000 lakosu helyiség törvényhatósági vagy legalább is rendezett tanácsu város s hogy ezekben mily hivatalnoki apparátus végzi az ügyeket — hiszem — nem kell felsorolnom. De ha ezek a más megyebeli helységek már nem is városok, mindenesetre van legalább is két jegyzőjük. S ezzel szemben áll Magyarország Kánaánja, a híres Bácskaország s ennek 5—6—8—10—15000 lakosu községeiben van 1, mondó: „egy“ községi jegyző, aki képes az összes jegyzői teendőket elvégezni, legfeljebb van egy-két segédjegyzője, ki száraz kenyerét rája s e mellett a jegyző felügyelete, támogatása és utasításai szerint ugy-

Sötét árnyék.

Nem tudom én mitől félek,
Mitől reszket úgy a lelkem? —
Valami bús, sötét árnyék
Borong szüntelen körültem.

Vig mulatás, vig dal hangját
Gondtalan, ha elhallgatom:
Megerint s reá a kacaj
Mégfagy nevető ajkamon.

Ha pihennék, ha az álom
Lezárja szeliden szemem:
Felrettenek — s nem t'om honnan,
De, hogy jó, félve érzem.

S futnék, de el nem futhatok:
Nincsen olyan világtájak,
Hová léptem nem követné
Az a komor, sötét árnyék.

Molnárné Radich Jolán.

Egykor régen . . .

Egykor, régen együtt jártunk
Künn a temetőben,
Haldokló madárkát láttunk
Egy kereszt tövében,
Te azt mondtad nekem akkor:
Ez a madár árva,

Tán elhagyta kicsi párja

S meg is hal utána — — —

Azt a vergődő madárkát
Mozdulatlan néztem,
Nem éreztem mély fájdalmat,
De — hogy messze vagyok tőled,
Most már én is érzem . . .

Dr. Radványiné Ruttkay Emma.

Halott van az erdőn . . .

— A „BÁCSMEGYE“ eredeti tárcaja. —

Zöldelő iszalaggal befutott évszázados tölgyek táján nagy a riadalom. Lankadt, tikkadt volt minden, szinte várhatta az ember, mikor szenderül álomba az egész természet. A napsugár is csak éppen hogy szokásból akart keresztül törni a lombon s nem is sokat törődött vele, ha nem sikerült.

Délután három óra lehetett, hogy nagyot rázkódott az egész erdő. Pordány felől hangzott egy dördülés, nagyot csattanva szólt rá a visszhang. Pár pillanatyú csend következett, aztán a hegygerincez erdő borított nyugati oldalán mint égzengés lömpölygött végig a lassu moraj.

Egy csomó piros ciklám megszeppenve dugta össze apró fejét s egy bóbiskoló kereszt-orru rémült „dhiija“ kiáltással rebent tova. Csak egy vadonatúj ruhás gimpi mert reá szállni valami közeli bozóttra. Egypárszor megbillentette ragyogó fekete farkát, aztán megszólalt az ő mélabus, hízlgő hangján: „Halott van az erdőn, halott van az erdőn . . .“ A siető patak meglas-

sította futását, ezernyi-ezer harangvirág kondult meg a szóra s patak csobogása, gyöngyvirág kongása összeolvadt abba a szomorú pár szóba: „Halott van az erdőn . . .“ Alig ért ki a patak az erdőből, elmondta egy öreg, méltóságos napraforgónak, napraforgó a felette suhanó csendes fuvalomnak s egy pillanat múlva megtelt erdő, mező, bérc és róna azzal a panaszos, siralmas dallal: „Halott van az erdőn, halott van az erdőn . . .“

Saaghy István már csakugyan nem nehezeltethet az „urambátyám“ titulusról, amikor asszonyt hozott a házba. Az asszony pedig bizony még a „hugom asszony“ok között is első helyen állott.

Eleinte hát nem is igen törődött vele Saaghy István uram, ha kelletnél kicsit többet beszélt a fámra. Mert István ur okos ember volt és tudta jóformán azt is, hogy a neki besugott dolgokhoz hasonló esetek rendszeren az elbeszélővel szoktak megtörténni.

Hanem azután napról-napra fogytak a rózsák s mindig felismerte azokat az erdészegéd zöld vadászakabátján.

Egyszer-kétszer erősen gyanakodott, hanem mégis csak hallgatott szépen. Hátha másnak is van olyan, éppen olyan „La France“ rózsája vagy hátha a kert mellett sétálva, szakítja le a fiú.

Csütörtök délután hozott a feleségének egy remek szép „Marécha Niel“-t, azután kiment az erdőbe. Az asszony pedig keblere tűzte a rózsát s az ablakon keresztül nézte a világot. Nem igaz! Nem a világot nézte! Arra figyelt, hogy milyen szépen eteti az az öreg fecske a fiókait az eresz alatt. Ni most is egy legyet hoz nekik, hogy

ahogy tolja a közigazgatás szekerét! Istenem, mily gigászi munkát végez egy bácskai jegyző! Istenem! mily gyámoltalan is az a bácskai segédjegyző, ki 15—20—30 évi tanítás és utasítás után sem tudja annyira vinni, hogy a maga lábán járjon. Csak azt csodálom, hogy ha egy ilyen rosszlábu emberke jegyzővé lesz, vajjon hogy tud egyszeriben oly szilárdan talpra állni!

Akaróztam egyszer egy ilyen segédjegyzői állás után érdeklődni a többi jó közt azt is akartam tudni, hogy tulajdonképpen mi is lesz a dolgom. Hát kérem a többi között ez is lett volna a dolgom: megcsinálja a községi, iskola-alap, kórházalap s nem tudom még micsoda; de az árvtári s még egynehány számadásokat, kezeli az adóügyeket, végzi az anyakönyveket s ezenfelül elintézi még reá signalandó darabokat, egy irnoki állást egykor elfoglalván, megkaptam az iktatást, postázást, irattárkezelést, községi és mezőrendőri bíraskodást, a községi és utadókönyvek kivetését, vezetését és lezárását, a katonai és népfelkelő összeírásokat és nyilvántartásokat, a marhalevelek kezelését stb. Pardon! a segédjegyzői teendőim között ott szerepelt még a képviselőtestületi ülések kezelése is. Hát kérem, mi marad ezeken felül másoknak? Kell ehhez még kommentár? Képzeltet-e, hogy egy 5—6—15 ezer lakosú község ily tetemes munkakörű segédjegyzőjét teendőiben az amugy is oly rettenetesen tulterhelt községi jegyző, támogassa, utasítsa, felügyelje. Hiszem, hogy örül, ha annyira utólréhezi magát, hogy csak annyira ellenőrizheti az egész irodáját, amennyire azt bármely más hivatalfőnöknek is kötelessége. Ha pedig így áll a dolog, akkor bizony az a szegény lebecsült bácskai „segédjegyző“ tényleg önállóan működik.

Önállóan működik és jegyző: tehát „önállóan működő jegyző“.

Ez az elkeresztelt „segédjegyző“ tárgyal az előjárósági tanácsüléseken, tárgyal a képviselőtestületi üléseken, azoknak előadója és jegyzője. Hát még ez a kellék is meg van? Ha most még ennek daczára sem jegyző, akkor a jegyző egyáltalában nem jegyző.

Ha pedig a „segédjegyző“ „jegyző“, sőt még akkor is, ha a „segédjegyző“ nem „jegyző“, a bácskai ugynevezett „irnok“ igazi „segédjegyző“ a mi törvényünk és utasításunk értelmében. Mert állásában, működésében a segédjegyző minden fogalma, minden kelléke meg van. U. m.

nyujtózkodnak érte a kis bolondok. Jaj! kiesett az egyik! Hogy megrémült az öreg! Istenem, ha most egy kutya jönne. Gondolatnál is sebezsebben szaladt az utcára az éhhetetlen kis madárkáért. Gügyögöttette vitte a házba, úgy örült, mint egy gyermek. Észre sem vette, hogy a rózsája földre hullott, hogy arra ment egy lányképi fiatal ember, fölemelte, lefutta a port is róla, úgy tűzte a szíve fölé, mondom éppen szíve fölé a virágot...

Giling-galang, giling galang! Halljátok az ezeryi-ezer harangvirágot, halljátok a patak csobogását, vadgalamb bugását, levél susogását? „Fiatal az arca, sárga a rózsája!“ Giling-galang, giling-galang, halott van az erdőn...

Ily. Papik Miksa.

Olgának.

... És a te szívedre rúszállott a kétség.
Loppal jött, orozva, tolvajok módjára.
Mint mikor sugaras, napfényes déltájba
Hirtelen, váratlan támad nagy sötétség.
Mentegető szavam, minden, mindhiába,
Megtfogta lelked a kétségnek vaksága,
Hited, bizalmad, az szertesét van dulva...
Oh, mondd, mit tegyek, hogy enyém legyél
ujra?

Lázás éjszakákon, álmatlan vergődve
Várom, egyre várom a te visszatérted.
Hirvivőt látok a suttogó szellőbe
Napsugár keltén ki visszahoz majd téged.
Bűnbánó vezeklés nappalom, éjjelem,
Nevédet szólitom untalan, szüntelen,
Zokogva siratlak párnámra borulva...
Oh, mondd, mit tegyek, hogy enyém legyél
ujra?

élethossziglan meg van választva a kezelési és másolási munkán kívül fogalmazási teendőt végez, sőt aligha lesz Bácskában község, ahol bizonyos munkakört önállóan nem végez.

E rövid cikk keretébe nem vehettem fel többet, de ezeket tartottam legszükségesebbeknek, mint olyanokat, miket közölnöm kell, hogy ugy kártársaim, mint netán más érdekeltek is szíves megfontolóra vegyék. Máskor talán lesz alkalom az ügyet esetleg más háttérből is megvilágítanom.

Égi Lajos.

A bácskai családok történetéhez.

V.

A külön egyezség így szól:

Mivel Isten segítségével megért szándékbul és föltett akaratbul származott gyakrabban let beszédinkel és edgyüt való szőlásunkal Bajsi helység iránt következő edgyesigre léptünk volna, hogy nem csak edgyik rész közülünk az határnak Fassio szerint usussában, hanem a sziveink edgyezsige is minden fertelmezis nélkül megtartassék, következő mind két részről megtartandó Punctumokat föltettük. Es főkép.

Elsőben Hazai, Major és más kerítések, malom, egy szöldő Zákó Istvány uram által birattattak egyenlőképen maga kölcsigivel és fadradságával föltatandó gazdaságával, azon Zákó uramnak szabadon maradni foknak; Amely pedig jobbágyok által köteleessigbul munkáltatni fog, ollatin hasznoknak edgyenlő lészen az osztála.

Másodszor az határnak megtartása és határozás véget Cameralis Jóság csupán értven mind a két részről az kölcségre edgyenlőképen öszvefutny tartozunk.

Harmadszor minden esetre: reminség kívül, némü némü villongásunk lenne és magunkat megsérteteknek tapasztalnánk és ézenénk, akkor senkinek ne ligen szabad törvényes utat hamarebb, miglen magunk köszt attaliuságos alkut nem próbálunk, — keresnyi és elővennyi, hanem ha máskép ollatin próbált attyafiuságos alkuval meg nem edgyezhetnénk, és az dolog ollyas volna, mely fontosabb és nagyobb megvizsgálást kevána, ugy mindaz által ne e gyike, másikának közülünk köcsiget okozunk.

Negyedszer valamint közönséges jóra cizlozandót látunk, mind azt edgyenlő erővel, és edgyike az másika reá állása, és hajlása nélkül semmit se rendelhessen. Mellyeknek nagyobb ereire ezen bizonyító levelünkét edgyike a másikának ki adtuk: Költ Kanisán Januárius hol-

*A mikor elmentél bucsutlan, szó nélkül,
Tavaszi volt. Hajnala beteges lelkeknok.
Most már elhervadtak virágok, levelek,
Most a napsugár is nyugovóra készül.
Én is lemondtam a várásról, reményről.*

*S ha majd fáradt testem a mély sirba szédül,
Ha betakar a lomb sirhalmomra hullva,
Oh mondd, ugy-e akkor szeretni fogsz újra?*

Eichardt Károly.

A Duna partján.

Itt az öreg Duna habjainál állok,
S nézem amint kelnek a szöke hullámok,
Kelnek, kavargognak, lesznek és elvesznek,
Örök változásban egyebet sem tesznek.

A mélységes Duna lassu méltósággal
Görgeti habjait időn, téren által.
S nincsen változása, képe el nem tűnik,
Létezése örök, soha meg nem szűnik.

Igy az én szerelmem csendes, mély folyása
Soha el nem múlik, nincsen változása
Csak a hullám tűnik, csak a hullám támad,
Szerelmem hulláma, bánatom utánad.

Néha egekig csap, mint a tenger habja,
Ha nagyságát vihar, a kétkezés szabja.
Akkor meg elsimul, gyótró forrongása,
Ha rám nyílik ajkad szelid mosolygása.

Kováts Antal.

napnak 14. napján Krisztus urunk születésének 1759 esztendeiben.

(L. S.) Zákó Istvány kapitány u. p.

(L. S.) Vojnits Lukács m. p.

(L. S.) Vojnits Jakab m. p.

Tettes Bács vármegyének V. szolgabirája m. p.)

Mivel Bajsa királyi adomány utján jutott a Zákókhöz, természetes, hogy az akkori jogi fel-fogás szerint a Vojnicsok birtokvételébe a királyi jóváhagyás is szükségessé vált. Az adásvétel jóváhagyása iránt csakhamar meg is tétettek a szükséges lépések, valamint az iránt is, hogy a V. család a „bajszai“ előnevet használhassa és Zákókkal egyenlő joggal viseltesse, ezen ügynek rendbehozatala azonban hosszú időbe került, mert Zákó Istvánt a fiai perrel támadták meg a birtok eladása miatt, azt vitatván, hogy azzal atyjuk önállóan nem rendelkezik. Nem tartozik ide ezen hosszas pernek részletezése, csupán azt említjük meg e helyütt, hogy a V. család 1759-től fogva birtokába vette Bajsát, bár a királyi jóváhagyás — mint alább még látni fogjuk, — majdnem 40 évig késett.

A Bajsára nézve kötött egyezség aláírásánál már fentebb láttuk, hogy a V. Jakab magát Bács megye vice- vagyis al-szolgabirónak mondja 1759. elején. Ebből világos, hogy bár az ide vonatkozó megyei jegyzőkönyvek elvesztek, — a V. család egyes tagjai már az 50-es években vannak. Szűkebb hazájukban Szabadkán viseltek előkelő tisztségeket, hanem a megyei főszolgálatban is részt vettek. Hogy Szabadkán egészen addig, a míg a város szab. királyi városi szabaldalmat nyert, kik viseltek közölők körtisztviselői állásokat, fentebb már elsoroltuk, itt most azokat ily röviden bemutattuk, a kik mint megyei tisztviselők szerepeltek.

Muhoray.

A két Verbász.

— Küldöttség Vojnits István bárónál. —

— Saját tudósítónktól. —

... 1904. augusztus 30-án.

A folyton fejlődő Ujverbászszal párhuzamosan folyton fejlődött az ottani állami posta is, de nem tartott lépést a fejlődésben a posta bérhelyisége, ugy, hogy a temesvári postai igazgatóság elérkezettnek látta az időt új bérhelyiségről gondoskodni. Eziránt tárgyalásba bocsátkozott Ujverbász községgel és kérte a községet, hogy építsen a műt mentén és Överbász közelében postahelyiséget, hol a főnök egyuttal természetben kapná lakását is; fizetne ezért a posta évi 1400 korona laktért. A tárgyalás azonban nem vezetett eredményre, mert az ujverbásziak szerették volna az évi 1400 korona bért, de megfelelő helyiség helyett a község házában akarták átalakítani az előfogatosok istállóját postaeépületté. A postai igazgatóság erre Överbászhoz fordult, a kik — mint annak id e jén a selyemgubó raktárnál is tették, azonnal belátták azt az előnyt, melyet nekik a posta ottléte nyújt és nyomban kijelentették, hogy hajlandók Ujverbász közelében a fenti bérért megfelelő postahelyiségről gondoskodni.

Most a két Verbász a posta dolgában érdekelletébe került.

Egy másik közös érdekük azonban egy táborba hozta a két községet a közös ellenség ellen. Ezuttal is a kincstár volt az ellenfél és pedig a valódi kincstár, a fináncz. A két Verbász közösen fizeti a fogyasztási adót és a most lejáró bérlet megújításáról volt szó, mikor a kincstár képviselője az eddigi fogyasztási adót 3—4 ezer koronával föl akarta emelni. Bár itt vállvetve harczolt a két község, nem tudtak a kincstár képviselőjével megegyezni.

Igy a közös bajban dr. Széchenyi Tamás főszolgabíróhoz fordultak, a ki a két községből összeállított küldöttséget vezetett a mult héten a kerület országgyűlési képviselőjéhez, Bárá Vojnits Istvánhoz, a hol főszolgabíró kérte a képviselőt, vegye a két község érdekét oltalmába és világosítsa föl a pénzügyigazgatóságot, hogy minő igaztalan új nagy terhet akarnak a községre róni. A küldöttség vezetője fölkererte, hogy eltekintve a fenyegető szűkesztendőtől, Verbász nem fizethet 3—4000 koronával több fogyasztási adót, mert a fogyasztók száma tetemesen apadt az által, hogy a több száz munkást foglalkoztatott Milkó féle gyár leégvén, teljesen beszüntette

*) Eredetiye Bács megye levéltárában.

az üzemet és így a munkások jó része eltávozt.

Mikor így a közös baj és veszedelem összehozta a két községet, jónak látta dr. Széchenyi Tamás főszolgabíró a két község között a postahelyiség ügyében is összhangba hozni és ennek eredményeképpen Ujverbász is jobb belátásra fog jutni és nem fogja engedni a posta természetszerűen pnedestivált helyéből clessék.

Atléták versenye Zomborban.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1904. aug. 29-én.

Vasárnap folyt le a *Zombori Sport Egylet* „bácsmegyei zárt versenye”, melyen a nevezett Egylet tagjain kívül részt vett a Szabadkai Sport-Egylet, a Bácskai Athletikai Club és a Bajai Korcsolyázó Egylet.

Nagyon érdekes és kedves látványt nyújtottak a világos kék, fehér, fekete, dressés ügyes atléták s a jelenlevő szép számu közönség gyönyörűséggel nézte végig a versenyeket. I. a 100 yardos siktutás egyik előfutámban első lett Csárosi László (Z. L. E.) második Koller Ferencz (B. K. E.) harmadik Klemm Gyula (Z. S. E.); második előfutámban első Szondy István (Z. S. E.) második Seiser Péter (B. K. E.) harmadik Papp Gyula (Z. S. E.)

II. *Távolugrás.* Első Csávosi László 5,75 második Kozla András (B. A. C.) 5,28

III. *Szertornázás* Első Szabó Lajos (Sz. S. E.) második Lónárt György (Sz. S. E.) harmadik Cservanka József (Z. S. E.) negyedik Dvornák Miklós (Z. S. E.)

IV. *100 yardos siktutás döntőfutámban.* Első Csárosi László 11 mp., második Koller Ferencz, harmadik Klemm Gyula. (A zomboriak tehát gyorslábú ijáknak bizonyulnak.)

V. *Sulydobás.* Első Kozla András 11,75 második Weszelovszky József (Z. S. E.) 10,36 harmadik Polyákovits Elemér (Sz. S. E.) 10,23.

Érdekesnek tartjuk megjegyezni, hogy Kozla András a M. A. C. által a fővárosban rendezett atletikai viadalon Magyarországi sulydobó bajnokságát szerezte meg és most Amerikában Lonisban tartandó olimpiai versenyeken a „suly dobó világbajnok” címért fog küzdeni.

VI. *402½ méteres siktutás.* Első Koller Ferencz (1 perc), második Kocsis János (B. K. E.) harmadik Lepadát Illés (Sz. S. E.)

VII. *Diszkoszvetés.* Első Kozla András 34 m. második Pataki Oszkár (B. a. c.) 31-20 m.

VIII. *Rudugrás.* Első Antal Ferencz (B. a. c.) 2-60 m.

IX. *120 yardos gátverseny.* Első Antal Ferencz 20 mp., második Csávosi László, harmadik László Mihály (Sz. S. E.)

X. *Magasugrás.* (Hölgyek dija bronzsbor), Polyákovits Elemér 1.63 m.

XI. *Stafétafutásban* jóval elsőnek Zombor érkezett be 50 három ötöd mp. alatt, de óvást emeltek ellene, aminek a zsuri helyt adott s első lett Baja, második Szabadka, harmadik Zombor.

A verseny után táncszal egybekötött társasvacsora volt, ott osztották ki a jól kiérdemelt díjakat is (ezüst, bronzérem.)

Mályva.

HIREK.

Gromon Dezső államtitkár v. b. t. t. Budapestről 1 heti tartózkodásra Szent-Jánosra utazott.

Lapunk vezére, Latinovits Géza orsz. képviselő aug. 28-án érkezett meg New-Yorkban.

Főispáni kinevezés. A főispán ij. Szemző István alszámvevőt nyugdíjügyi előadóvá nevezte ki.

Uj vasut. A kereskedelmi miniszter előmunkálati engedélyt adott *Biró* József okleveles mérnök budapesti lakosnak az *Ada* nagyközség melletti tiszai hajóállomástól kiindulól *Tornynos* pusztá érintésével a magyar királyi államvasutak *Bácsstopolya* állomásáig és e vonalból kiágazó-

lag *Tornynos* pusztából *Csantavér* községig vezetendő 0,70 méteres keskenyágányu gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonala.

A Szegedi Keresk. és iparbank bajai fiókja a napokban kezdte meg működését.

A bajmoki iparoskör alapszabályait jóváhagyta a belügyminiszter.

Sándor községnek Szabadkához való csatolásáról szóló törvényt a hivatalos lap szerdai számában közli.

A kulai ovoda volt ovónője, Szakácsy Sándorné urnót — mint kulai levelezőnk írja — nyugdíjazták és az így megüresedett ovónői állásra a napokban fogják kiírni a pályázatot. Az állás már másfél év óta helyettesítés útján van betöltve és minthogy a helyettes ovónő páratlan ügybuzgalommal viselte gondját a kisdedeknek és olyan szép sikert mutatott fel ez idő alatt, hogy mindenkinek a meglegedését a legteljesebb mértékben megszerezte, kétségkívülnek látszik, hogy a választás alkalmával az eddigi helyettes ovónőt fogják egyhangulag megválasztani.

A bajai kir. adóhivatal vizsgálta meg a napokban *Popp* György pénzügyigazgató. Az ügykezelés minden részletére kiterjedő beható vizsgálat semmi kifogásolni valóra nem akadt.

Házasságok. *Csávósy* Lajos zombori takarékp. könyvelő kedden vette nőül *Zányi* Jolán kisasszonyt, Zányi Bódog szilbereki jegyző szeretőreméltó és művelt leányát.

Löbl Elza kisasszonyt, a szivácsi társadalom egyik ismert szépségét vasárnap vezeti oltár elé *Schubert* Arnold budapesti gyógyszerész.

Oltványi István, az ujvidéki szolgabírósi hivatal tisztviselője vasárnap tartotta esküvőjét özv. *Fussgünger*né Pálffy Ételka urnóval Ökren.

Timpauer Antal eljegyezte a szeretőreméltó *Teschner* Ilka kisasszonyt Ujvidéken.

Szamosi József homonai polg. iskolai tanár vasárnap tartotta esküvőjét *Fekete* Aranka kisasszonnyal, *Fekete* Sándor zentai szerkesztő s nyomdatulajdonos kedves és művelt leányával.

Raffay Ferencz szabadkai takarékp. tisztviselő eljegyezte *Ivánics*né Nagy Juliska urnót.

Krizsánovits József szabadkai iskolaigazgató eljegyezte *Valihora* Teréz kisasszonyt, a rókusi iskola jeles tanítónőjét.

Pánczél Zoltán szabadkai törv. jegyző eljegyezte *Reiter* Mariska kisasszonyt Törökbecsén.

Nyugalomba vonult plébános. Majorossy János püspöki helynök *Neszpslyi* János Tiszakálmánfalva betegeskedő plébánosát nyugdíjazta. Helyébe adminisztratorknak *Greinich* Ferencz bezdáni káplánt küldte ki, ennek helyét pedig *Schoblocher* György kerényi káplánnal töltötte be.

Tanítóválasztás. Az ujvidéki ev. ref. egyháztanács az üresedésben levő kántortanítói állásra egyhangulag *Gutsohn* Adolf újsóvéi ref. tanítót választotta meg.

A bajai szabadelvűpárt táviratilag üdvözölte gróf *Tisza* Istvánt és báró *Vojnits* Istvánt névnapjuk alkalmából.

Uj postahivatal. A temesvári posta- és táviratigazgatóság közhírré teszi, hogy az ujvidéki-öbence-titeli helyi érdekű vasutak *Vaskapu* állomásán *Vaskapu* p. u. Bács-Bodrog vm. elnevezéssel f. évi szeptember hó 1-én uj postahivatal lép életbe. Ezen postahivatal kézbesítési kerületébe a csenei, kliszaai szállások, valamint a vaskapui vasútállomás osztatott be. Összeköttetését az uj postahivatal az ezen vonalon közlekedő kalauzposták útján kapja.

Megjutalmazott tanító. A földmívelési miniszter *Kótai* Sándor sajkágyörgyei tanítót a gyümöltényésztes előmozdítása körül szerzett érdemeinek elismeréséül 200 kor. jutalomban részesítette.

A bajai szolgabírói hivatal ügykezelését vizsgálta meg a napokban *Latinovits* Pál főispán. Mindent példás rendben talált s ezért *Uj Vojnich* Máté főszolgabírónak, mint a hivatal többi tisztviselőjének elismerését nyilvánította.

Lóverseny Zentán. A Zentai Gazdakör *Latinovits* Frigyes nagybirtokos védnöksége alatt szeptember 25-én lóversenyt rendez.

Az ó-becse—topolyai országot kikövezése érdekében 100 tagu óbecsei küldöttség készül a főispán elé.

Sírköteleplezés. *Kleinwald* Lipót elhunyt óbecsei izr. tanítónak sírkövet állítottak volt tanítványai. Az emlék leleplezése hétfőn volt. A kegyeletes ünnepély a község háza vette kezdetét, ahol dr. *Galambos* Pál nagy és előkelő közönség jelenlétében magasan szárnyaló, költői szépségű, tartalmas beszédben méltatta az elhunytak a pedagogia és humanizmus terén szerzett kiváló érdemeit. Majd volt tanítványainak hálás kegyeletét tolmácsolta. A temetőben a zen-

taí zsidó pap áldotta meg az emléket, utána *Darvas* tanító imát mondott. Végül az énekkar gyászdalokat énekelt.

Egy zsidó templom beszentelése. Csantavéren e hó 25-én szentelték be az ujonnan épített izr. imaházat. Felavató beszédeket mondtak: dr. *Goldfahn* topolyai és dr. *Singer* szabadkai zsidó papok.

Zsótér Ákos halála. Temerini levelezőnk írja nekünk a következő megrendítő hírt: Szép ünnepre készült Temerin község jegyzője család jával, 25-én akarta ünnepelni házasságának 25. évfordulóját, a sors azonban másként határozott. 24-én este ágyba döntötte régibb keletű betegsége s így az ezüstlakodalmat csak csendben lehetett megtartani. Megjelentek a rokonok a jó barátok s ezek közül Eper Ádám mosorini plébános köszöntötte fel a háziurat. Szép szavakban méltatta azt a szépen végig futott pályát, melyen keresztül mint jó családapa, mint a közelet egy fáradhatlan, önzetlen bajnoka szeretetet, tiszteletet, nagyrabecsülést érdemelt ki minden lépté nyomán. A szívből eredő jó kíváncsok nem nyertek meghallgatást. A betegség rohamosan haladt előre s augusztus 28-án viradóra a halál könyörtelenül elragadta körükből a jó családapát, a fiatalabb generáció rajongva szeretett „Ákos bácsiját” és Temerin község érdemes, tevékeny jegyzőjét. Hétfőn helyezték örök nyugalomra az egész vármegye óriási részvéte mellett. Az ünnepi jókiváncsok temetési imává változott át, melylyel könyörögve esdett a résztvevő közönség az egek Urához: adjon a megboldogultnak enyhülést, örök nyugodalmat. A család a következő gyászjelentést adta ki.

Özv. Zsótér Ákosné, szül. Balassy Mariska, ugy maga, valamint gyermekei: József, Ilonka, Dezső és Lenke, — Otilia menyé és unokája Otilka: ugy szintén számos rokonai nevében is, a legmélyebb fájdalomtól sújtva jelenti, hogy felejtethetlen szeretett férje illetve édes atyjuk és nagy atya Zsótér Ákos Temerin község jegyzője folyó évi augusztus hó 28-án éjjel 41 óraker életének 53. boldog házasságának 25. évében a haldoklók szentsége ájtatos felvétele után temetőjének adta át lelkét.

Boldogult hült teteme augusztus hó 29-én d. u. 4 óraker fog a róm. kath. vallás és egyházszertartásai szerint beszenteltetni s a temerini róm. kath. sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni.

A szeretett lelke üdvéért tartandó engesztelő szent mise áldozat augusztus hó 29-én d. e. 8 óraker a Szt. Rozália temlomba fog az Úrnak bemutatni.

Temerin, 1904. évi augusztus hó 28-án.

Legyen nyugalma csendes, emléke áldott!

A drága halottat siratják Testvérei: Özv. Pacséri Ödny Zoltánné, Horánszki Lászlóné, Szikes Ignáczné és Zsótér Vilmos valamint számos sógorai, rokonai és jó barátai.

Rabiátus fia. *Dobos* István Farka jános-halmi legény április 23-án beállított anyja lakásába és követelte, hogy azon földbérletből járó részt, amelyre neki haszonélvezeti joga van, anyja adja ki neki. Anyja azonban nem volt erre hajlandó, mire a fia nekirontott és betörve az ajtót, amelyet anyja magára zárt, megragadta és a pénzt követelve, fojtogatni kezdte. A szabadkai kir. ögyészség magánlakásértés vádját emelte a rabiátus legény ellen, de a mai tárgyaláson zsarolással vádolta. Mivel azonban vádlott azóta annyira megbánta bűncselekményét, hogy hétfőn érzékeny módon kért bocsánatot anyjától, a ki megbüntetését sem kívánta, a kir. törvényszék tekintettel arra, hogy a vádbeli cselekmény hivatalból üldözendő, három napi fogházbüntetésre ítélte.

Hangverseny Baján A bajai ipartestület e hó 27-én lényesen sikerült hangversenyt rendezett. *Rosenberg* Adrienne és *Dullmann* Elle kisasszonyok zongorajátékát zajos tapssal jutalmazta a közönség. *Kálmán* Kolos gymn. tanár tanulságos, de egyszersmind mulattató felolvasást tartott a hajdani iparos életéről. *Marezell* Andorné urnó magas művészi színvonalon álló énekével szinte felvillanyozta a hallgatóságot. *Buday* Iren kisasszony és *Klein* Ferencz nagy hatást értek el ügyesen megválogatott szavaltukkal. Végül reggelig tartott tánc következett.

Halálozások. Bajsai *Vojnich* Gábor szabadkai nagybirtokos e hó 29-én 86 éves korában

meghalt. Az öreg ur a szabadkai társadalomnak egyik puritán jellemű, köztisztelőben álló tagja volt, akit méltán vettek körül szeretettel és becsüléssel ifjabb korában, a közélet terén nagy és sikeres munkásságot fejtett ki. Temetésén meghatón nyilatkozott meg az iránta való részvét.

Szabados Gyula zentai magánzó, a zentai társadalom egyik szimpatikus tagja, a napokban 58 éves korában elhunyt. Nagy részvét mellett temették el.

Gruber Károly ujvidéki háztulajdonos 55 éves korában elhunyt.

Missuray Gizella Obecsen 16 éves korában elhunyt. A művelteklü leányt nagy részvét mellett temették el.

Malik Sándor obecsei vendéglős a napokban meghalt.

Terlaky Kálmán, bajai zongoratanító elhunyt. Nagy részvét mellett temették el a kedvelt urnót.

Fényes ebéd. *Szemző Gyula* zombori nagybirtokos, megyei közéletünk kimagasló alakja, e hó 30-án fényes ebédet adott, melyre a zombori társadalom színe-java volt hivatalos.

Fényes esküvő. *Dr. Falcione Árpád* közjegyző-helyettes e hó 24-én vezeti oltár elé *Fernbach* Erzsébet kisasszonyt, özv. *Fernbach Antalné* urnó bájos szépségű és nagymiveltőségű leányát.

Szalay Frigyes főispáni titkárról azt írja az Uj-Bácska, hogy segédfogalmazónak nevezik ki a belügyminiszteriumba. Ez a hír nem felel meg a valóságnak.

Uj iparvállalat Szivácson. Szivácson egy nagyszabású gőzmalom, fűrészgárral és gőzlüddel kapcsolatban, van alakulóban.

Zászlószentelés Zomborban. A zombori iparos dalárda e hó 18-án avatja föl ujjonnan beszerzett díszes zászlaját. A zászlóanyai tisztséget *Frey Imre* zombori ismert aranyműves neje vállalta el. Az ünnepség igen sikerültnek ígérkezik, amennyiben az egész iparos társadalom nagy előkészületeket tesz. Az eddigi intézkedések szerint 20 koszorús leányka 20 vőfélyvel fogja az ünnepély fényét emelni, ehhez nagy mértékben hozzá fog járulni a dalárda, mely ez alkalommal *Haydn* örökszép művét a „*Teremtés*” oratoriumát adja elő katonazenekar kísérete mellett. A zászlóanyai tiszteletére megelőző este szerenádot adnak, az ünnepi beszédet *Rácz Soma* tanár mondja.

A megyei tisztviselők fizetésemelését a belügyminiszter jóváhagyta. Csúpan néhány állásnál eszközölt módosítást, minek következtében a javaslat észrevételezett része újabb megyei közgyűlési határozathozatalnak lesz tárgya.

Egy megható jelenet. Az U. B. a zombori új templom felszenteléséről szóló tudósításában a következő szép jelenetről emlékezik meg: Mindezeket felülmulták a gákovaiak monstre küldöttége, kiket plébánosuk, a közszeretlet és köztisztelőben álló plébánosuk *Rockenstein Nándor* vezetett. Több, mint ezren voltak, zászlókkal jelentek meg, fehérbe öltözött Mária leányokkal és trombitás bandájukkal. Kocsin jöttek, a város végén leszálltak és katonás sorrendben zeneszó mellett vonultak be a bajai uton a városba. Itt megható jelenet és ritka szép esemény történt. A püspök fogaton hajtattott ki a vasútra és a zarándokok menettel a bajai-uton találkozott. Az egész menet térdre borult, a zászlókat meghajtották, a püspök pedig mélyen meghajva, meglassítván kocsiját. — áldását örömmel arczszal osztotta.

Vasuti szerencsétlenség. *Listyevics* Márton szabadkai vasuti alkalmazott a szabadkai tehérpályaudvaron kocsikat tologatott több társával. Lejött a fékezőről, hogy két kocsisort összekapcsoljon. E közben érte a szerencsétlenség. Hátulról megindították a kocsisort és a szerencsétlen ember az ütközők közé került. Egyet szisszentelt, aztán holtan bukott ki a pályatestre. Az óriási nyomás a szívet repesztette szét anélkül, hogy a test izmaiban vagy a csontokban a legkisebb sérülést ejtette volna. Az elhunytban *Angyal Béla* bácsalmási s. lelkesz testvérét gyászolja.

Artézi kut Szivácson. Ószivác község előjárósága elhatározta, hogy artézi kutat állít föl.

Segédjegyzőválasztás. Apatin község képviselőtestülete e hó 27-én I. segédjegyzővé az eddigi helyettest, *Lukács Gyulát* választotta meg egyhangulag. Az a lelkesedés, melylyel a nagyszámban egybegyűlt képviselők választották, fényes tanubizonyossága annak, hogy érdemes tiszt-

viselő nyerte el jól és becsületesen megérdemelt jutalmát. A megválasztottat számosan üdvözölték.

A Csupor szoborbizottság a következő értesítést küldte szét: Baja város szülőltének, Obecse nagyközség feledhetetlen halottjának *Csupor Gyulának* négy esztendőn át jeltelen sírjára, jó barátainak és tisztelőinek adományából, emlékkövet tettünk. Az emlékköve felavatásának ünnepét ez év szeptember havának 4 ik napján tartjuk meg. Az ünnepély sorrendje: 1. Csoportosulás a „Csupor-asztaltársaság” helyiségében (Kath. Legényegylet) 2. Délután 3 órakor kivonulás a belvárosi róm. kath. sírkertbe. 3. A sírmlék beszentelése. 4. Emlébeszéd. Mondja *Göndör Ferencz*. 5. „Szomorú fűz hervadt lombja”. Eneklil az Obecsei Polg. Magyar Dalkör. 6. Egyletek és küldöttségek koszorújának sírra tétele; ünnepély után 7 órakor: Estebéd a „Csupor-asztaltársaság” helyiségében. Egy teríték 1 korona.

Szenttamásiak a Pasteur-intézetben. Szenttamásan a napokban egy veszett kutya 14 embert harapott meg. Valamennyit a Pasteur-intézetbe vitték.

A Duna áldozata. *Kapeller Rezső* bajai czipész a napokban csónakázás közben a Dunába esett s ott lelte halálát.

Konzervgyár Ujvidéken. Az U—K jelenti: Az eszme nem új, már tavall is folytak tárgyalások és értekeztek ez ügyben melyek azonban vállalkozási szellem hiányában megakadtak. Legújabbban egy budapesti vállalkozó társaság jelentkezett polgármesterünkkel, a mely helybeli tőke bevonásával is, amennyiben a város részéről kedvező fogadtatásban és méltányos támogatásban részesül, Ujvidéken egy hus, főzolek és gyümölcs terményeket értékesítő kereskedelmi vállalatot kapcsolatos konzerv- és prezer-gyárat óhajtana létesíteni — A tervbe vett gyár részére az állam részéről a következő kedvezmények vannak kilátásba helyezve: 1) tíz évi időre évi 10,000 korona vissza nem térítendő államsegély, mely azonban esőkkenne, ha a berendezés vagy a munkáltszám tekintetében kikötött feltételek nem teljesítetnének; 2) adó és illeték mentesség 10 évre. valamint az építési anyagokra és berendezési tárgyakra nézve szállítási kedvezmények — Polgármesterünk a jelentkezőkkel tárgyalásban boesátkozott s megígérte, hogy az ügy előkészítésére az illetékes köröket legközelebb értekezletre fogja meghívni. Az értekezlet össze is lett hívva, de a meghívottak nem jelentek meg, miért is legközelebb újabb értekezlet fog egybehívatni. Meg kell még jegyeznünk, hogy a jelentkezett vállalkozóknak más városok is tettek már ajánlatot, nevezetesen Fehérvár, Baja, Szabadka, de a vállalkozók Ujvidéknek adják az elsőséget. Rajtunk áll tehát, a következő alkalmat megragadni s tettet megvalósítani, ami már régebbi idő óta közóhaj tárgyat képezi. Ujvidék piaca a maga nemében páratlan, a város fekvése, közlekedési eszközei kedvezők, termelő környéke nagy és kiterjedt, a termények beérésének ideje megelőzi a többi városokat, szóval minden körülmény kedvező és első sorban a város közönségének érdekében áll, hogy az eszme megvalósításában tényleg résztvegyen miáltal piacunk eddigi közismert mizeriái meg szűnnének s ami fő, a termelők kedvezőbb árakat nyerrének terményeikért, ajelenlegi külföldi szállítók kiszorítottatnának, a fogyasztó közönség olesőbban jutna a terményekhez s városunk számára új jövedelmi forrás nyílnék. A vállalat mindenesetre életrevaló s létesülése esetén a lakosság nemcsak közvetve de közvetlenül is nagy hasznát látná.

Elégett kis leány. A hogyes feketehegy vasutállomás egyik váltóórának *Mészáros Imréné* két éves kis gyermeke a mult vasárnap délután gyufával játszadozott miközben egy szál gyufa meggyulladt és ettől a kis leány ruhája, amely mindössze csak egy kis ingecskéből állott lángra lobbant és a boldogtalan kis leány oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy 2 napi kínlás után meghalt. Ime ismét egy elrettentő példa, amin a szülők okulhatnának.

Gyilkosság százik jelenlétében. Obecseről írják: Rémes gyilkosság történt mult vasárnap délután a város kello közepében, fényes nappal, amikor hullámszik az utca a néptől. Különösen élénk volt a város e délután, mert a bucsusok is sorra érkeztek a másnapi bucsura. Délután 2 óra után egy kártyázó társaság mulatott a Klucsik-féle plébánia utcai vendéglőben, akik valami fölött összevesztek. *Radits István Sági Mihály* (krumpli)-tól követelt valami pénzt s e közben revolvert rántott elő és rálőtt. E lövés nem talált senkit, a golyó az ajtóba furódott. A civakodók e közben kikerültek az utcára s daczára annak, hogy egy bucsus menet a ház előtt levő keresztnél térdelve ájtatoskodott, ok a molnár-utcára térve tovább civakodtak, miközben gyors egymásutánban még két lövés dördült el. *Radics*

lőtt és ezen lövések egyike a békéltető szerepet vivő *Zserovics András* mellébe furódott, úgy, hogy a fiatal ember rögtön elbukott és pár perc múlva már meg volt halva. — Óriási néptömeg vette körül a megölt embert, míg nem megérkeztek a rendőrök és orvos, mire elszállították. *Radics* bántódás nélkül elmenekült és önként jelentkezett a csendőrségen.

Hivatalvizsgálat Zablyán. *Latinovits Pál* főispán e hó 12-én *Szalay Frigyes* főispáni titkárral segítségével megvizsgálta a zsablyai főszolgabírói hivatal ügykezelését. Mindent példás rendben talált, ahol semmiféle restáncziának nyoma nem volt. A főispán tehát teljes megelégedését nyilvánította *Nikoljes Izidor* főszolgabírónak.

Leányzöktetés Obecsen. Obecseről jelentik: A mi szerbjeinknél még mindig divik az „*uszkocsizás*”, a mikor a legény az ő szíve választottját elragadja és magáénak jelenti, minden törvényes forma mellözésével. Ilyen eset volt mult vasárnap is. És ez annál érdekesebb, mert jó módu családok gyermekei szerepelnek benne. A szerelmes legény neve *Jelkits Czvétó*, a ki szintén gazdag Sz. családból való *Márót*, a szépen fejlődő leányt választotta ki magának s mert többszöri megkérés után a leány szülei elleneztek a házasságot, hát elhatározták közösen, hogy uszkocsiznak. Ez meg is történt vasárnap délután 4 órakor a Szt.-István térről, a mikor ott csak úgy hullámszott a nép. *Jelkits* kocsijára vette a szép leányt és elhajtattott. A szökevények csak harmadnapra kerültek elő, a mikor a völgyéni szüleinél húzták meg magukat. Most már a változhatatlanb bizonyára a szülők is megegyeznek és legközelebb meg lesz a lakodalom.

A falu rossza. Szenttamásról írják: Szenttamásnak nyugalmát többször zavará meg *Tóth Lajos*, ki nemcsak egyesekkel, de rendőrökkel, sőt csendőrökkel is szembe szállt. Özvegy édesanyja a saját magzatától is feltette az életét, s hogy nagyobb biztonságban legyen, a szállásra költözködött két nagyobb fiához. Nesztét vette ennek *Lajos*, a haragtól lángolva revolvert fogott kezébe, hogy édesanyja megölésére siessen. Már a szállásnak udvarában volt, midőn egyszerre előtte termelt két bátyja, kiknek golyóval köszönt. De a revolver eltévesztette rendeltetését és bátyja oly hatalmas csapást mért egy bottal *Lajosnak* fejére, hogy azonnal eszméletlenül terült el a földön. Szerencse! mert különben az anya és a két testvér élete szünt volna meg. Most a testvérek kocsira tették öcsücsüket és a község kórházába vitték, hol harmadnapra kisenvedtek.

Czigányháboru. Apatini tudósítók írja: A Montagne és a Capulet család sem élt külön háboruszkodásban, mint az Apatin határában megtelepedett *Balog* és *Gyurgyevits* cigány család. Csak éppen *Romeo* és *Julia* hiányzik prózai körükből. A két család már régen ellenségeskedik egymással és helylyel-közzel ki is tört kisebb-nagyobb háboruszkodás. Vasárnapon megírte tetőpontját. A két család hazatérve az említett napon a zombori vásárról, Apatin határában találkozott. A szeszies italok felvidította cigányok rövid szóváltás után harcza keveredtek. Az öreg *Balog* János három fiával *János*, *Antal* és *Frá* nyóval nekitámadt a *Gyurgyevits*eknek, akik öten voltak. 5 testvér, *Jakab*, *Ádám*, *Róka*, *Nikola* és *Mijo*. A *Balog*-tábor revolverrel, *Gyurgyevits*-kompania fejszével és karóval látott „munkára”. A viaskodás rövid ideig tartott, de annál nagyobb eredményvel. Harczképtelenné vált *Balog Frá* nyó, kit karóval halálra sebeztek meg, az öreg *Balog* és *Gyurgyevits*ek részéről *Jakab*. A többi résztvevő is ki ki súlyos sebesüléssel sietett a színhelyéről, hogy mennél előbb érkezzenek a községbe, hogy ügyvéd és orvos utján kapjanak orvosiást lelki és testi szenvedéseikre.

Hivatalvizsgálat Bácsalmáson. *Latinovits Pál* főispán *Szalay Frigyes* főispáni titkárral e hó 24-én vizsgálta meg az almási főszolgabírói hivatal ügymenetét. Az alapos, minden részletre kiterjedő beható vizsgálat semmi kifogásolni valóra nem akad. A főispán a példás ügykezelésről az elismerés meleg hangján nyilatkozott. *Zutiély* Lipót főszolgabírónak. De megelégedését fejezte ki *Koller* Oszkár szolgabírónak és a hivatal többi tagjainak is.

Vadászegylet Obecsen. Obecsen annyian vadásznak szelid és félelmes vadra, hogy már egyletet is alakítottak. Elnök lett: id. *Zsotér* *Andor*; fővadászmester *Vojta János*, jegyző és pénztáros *Szmik Gyula*. Választmányi tagok: *Albrecht* *Árpád*, ifj. *Zsotér* *Andor*, *Oroszi Gyula*, *Neogrady* *József* és *Berényi Béla*.

A bajai főgyimnazium új igazgatója dr. *Werner* *Adolf* hétfőn kezdte meg hivatalos funkcióját.

A bajai iparostanonciskola igazgatójának a leköszönt *Heller* *Richard* helyébe *Vágó* *Rezső* tanítót választották meg.

A főispán ünneplése Magyaránizsán. Latinovits Pál főispán titkára kíséretében szerdán Magyaránizsán volt, ahol a községi ügykezelést vizsgálta meg. Ez alkalommal — mint levelezőnk írja — zajos ovációban részesítették a főispánt. A pályaudvarnál ezernyi tömeg várakozott a Zenta felől jövő vonatra. Midőn a főispán a vonatról leszállt, dörgő éljenzéssel fogadták. Majd előlépett Popovits György községi bíró s tartalmas beszédben üdvözölte a főispánt, aki — mint mondá — örömmel jött ebbe a fejlődő községbe, hogy annak derék, szorgalmas, hazafias népét megismerje. Ezután a városba vonult a menet, melynek élén festő banderium lovagolt. A főispán Tóth József volt orsz. képviselőnél szállt meg, aki tiszteletére ebédet adott. Ugyanott fogadta a főispán a küldöttségeket is. Este laklyásmenet volt. Az üdvözlőbeszédet dr. Koszics ügyvéd tartotta. Magasröptű beszédben méltatta a főispán érdemeit, végül pedig lelkesen fejezte ki a magyaránizsaiaknak Latinovits Pál iránt érzett szeretetét és tiszteletét. A főispán tartalmas válaszában megatva köszönte meg az ovációt. Ezután a nagyvendéglőben bankett volt, melyen számos tósztanban ünnepelték a főispánt.

Latinovits Pál Adán. A főispán ma, csütörtökön megvizsgálta az adai jegyzői hivatal ügymenetét, mely alkalommal fényes fogadtatásban részesült. A község számos testülete és egylete is tisztelettel nála. Bankettet is rendeztek tiszteletére.

Uj adótárnok. A pénzügyminiszter az óbecsei m. kir. adóhivatalhoz Kaiser Károly óbecsei adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká nevezte ki.

Hivatalvizsgálat Zentán. Latinovits Pál főispán Szalay Frigyes titkárával e hó 29-én vizsgálta meg a zentai főszolgabírói hivatal ügykezelését. Kora reggeltől késő estig kutatták át az aktákat, de sehol semmi hiba észlelhető nem volt. Restáncziákra se akadtak. A főispán tehát méltán nyilvánította megelégedését Buday Pál főszolgabírónak. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a főispán tiszteletére ezen a napon bankettet is rendeztek.

Az óbecsei kendergyár ügyében élénk eszmecserét folytatott az ottani képviselőtestület a múlt kedden tartott ülésében.

A községi képviselőtestület határozatában foglalt rendelkezéshez képest a szegedi- és az ujverbázi „Hungária” kendergyár ajánlatát olvasták. Mihály jegyző előterjesztette, hogy a bizottság a szegedi ajánlatot elejteni javasolja, mert az Alsórébten nem hajlandó az építeni. De mert most érdemleges tárgyalásban nem bocsátkozhatik a közgyűlés, ezt 30 napra ajánlja, a törvény követelményeinek megfelelően, elhalasztani. Dr. Galambos kifejté mindkét ajánlat főbb pontjait s mert a verbázi megfelelőbb, indítványozza, hogy ennek ajánlata tűzessék ki 30 napra. Miután olvastatott mindkét ajánlat Dungyerszky rámutatott arra, hogy a szegedi ajánlatot nem tartja komolynak. Mert ki volna képes azt biztosítani, hogy a réten nem lesz víz. A Kísérten pedig egészségügyi szempontból nem engedélyezhető a felépítés.

Ajánlja a szegedit mellőzni. Kovács is kifejti, hogy mily káros lenne a kísérten, a hol megfertőztetné a levegőt, de az egész Tisza vizet is, úgy hogy a város alatt folyó részen az nem volna élvezhető. Galambos Sándor elmondja a zentai esetet, a hol ugyancsak a szegedi gyár rálicsítással elűzte a verbáziét és mikor ez elállt, most a szegedi is faképnél hagyta Zentát. Dr. Vojnovits Aron ajánlja most kimondani, hogy a kendergyár és villamvilágítás céljaira szükségelt 100 hold föld átengedése tűzessék ki 30 napra azzal, hogy a Kísérten nem engedélyezi a község a gyár felépítését. Terék Károly egyszerűen csak 30 napra ajánlja elhalasztani, minden kikötés nélkül. Miután a többiek indítványaitat visszavonták, e kettőre bíró elrendeli a névszerinti szavazást. 12 szóval 9 el-

lenében dr. Vojnovits Áron indítványa fogadtott el.

Gyümölcskiállítás Baján. Megirtuk már, hogy Baján szeptember 17-étől 20-ig gyümölcs- és borkiállítás lesz. A kiállítás tárgyai: Gyümölcs, szőlő, must, bor, konyhakerti vetemények, konzerv, gyümölcs pálinka és kertgazdasági eszközök lesznek. A kiállítás helye a bajai ipartestület nagyterme. Részt vehet minden bajai és bajavideki termelő. Bejelentési határidő 1904. szeptember 15-ike. Beküldési határidő 1904. szeptember 16. Térdij: termények után nincs; szőlő és borgazdasági stb. eszközök után, négyzetméterenkint 1 kor. vidékieknek 2 kor. Díjazás: Diszoklevél, dicsérő és elismerő oklevél, esetleg pénzjutalom. Vásár: az értékesítés megkönnyítése céljából a kiállítási iroda az eladást és vételt úgy a kiállítás tartama alatt, mint azután bármikor díjtalanul közvetíti. Belépő díj: gyüm. egy. tagok és kiállítók belépő díjat nem fizetnek; belépő díj 20 fillér. állandó belépő jéggy 1 kor. Tudakozódások és bejelentések: gyümölcsészet Baja, cimzandók. Későn érkező küldemények csak úgy kapnak helyet, ha azok elfogadására alkalom van. A kiállítás tárgyait szeptember 20-án délután a kiállítók okvetlenül elszállítani tartoznak. A kiállítás tartama alatt a termelők az értékesítésről és a védekezésről szept. 18-án d. e. 11 órakor és d. u. 3 órakor értekezletet fognak tartani. Előadók: Allaga István bajai földbirtokos, Hegedűs József, Nadas Sándor és Schwáb János bajai képezdei tanárok. A kiállítás iránt megyszerte élénk az érdeklődés.

A protestáns irodalmi társaság Ujvidéken. A magyar protestáns irodalmi társaság szeptember hó 14. és 15-én tartja VIII vándorgyűlését Ujvidéken. A vendégek fogadására máris nagyban folynak az előkészületek. A vándorgyűlés tárgysorozata a következő: Szeptember 14-én délelőtt és délután vendégek fogadása. Délután 5 órakor közgyűlés a városháza dísztermében. Este 8 órakor ismerkedési estély a Mayer szállodában. Szeptember 15-én reggel 9 órakor isteni tisztelet az ev. ref. templomban. Délelőtt 10 egy negyed órakor díszgyűlés az ág. ev. templomban. Délután 1 órakor közebed az „Erzsébet”-szállodában. Délután 4 órakor az országos belmissiói egylet értekezése az ág. ev. templomban. Délután 5 órakor kirándulások. Este 8 órakor hangverseny az „Erzsébet”-szálloda nagytermében.

Sikkasztó hivatalnok. Hang Jakab szegedi községi irnok 1899 október 12-én felszólította Sher Jakab községi lakost, hogy 41 frt 17 kr. községi illetéktartozását végrehajtás terhe alatt fizesse meg. A felszólított eleget is tett kötelezettségének, azonban Hang a pénzt nem helyezte letétbe, hanem saját céljaira fordította, úgy, hogy Sher kénytelen volt kamatostól ujra megfizetni az összeget. Sikkasztás vétségével vádolva állott csütörtökön Hang Jakab a szabaddkai törvényszék előtt s bár azzal védekezett, hogy a pénzt annak idején posta útján továbbította az adóhivatalnak, bűnösnek taílatott, minélfogva két havi fogházra és 1 évi hivatalvesztésre ítélték. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint vádlott felebbezést jelentettek be.

Öngyilkosság Palícson. Bódis István szabaddkai lakos, nyug. vasuti főkalauz tegnap Palícson föbelötte magát. Az öngyilkosság oka valószínűleg pillanatnyi elmezavar, mert Bódis, aki különben rendezett anyagi viszonyok között élt, és egészséges szervezettel ember volt, az utóbbi időben idegrohamokban szenvedett. Egy ízben már megakadályozták hasonló szándékában, amikor a sinekre feküdt, öngyilkossági szándékából.

Adományok a béregi tűzkárosultaknak. A béregi tűzkárosultak javára a már közlötteken kívül még a következők adakoztak: Báró Rédi Lajostól Rasztina 50 kor., A bajai plébániai hivatal útján és pedig: Vojnits Dániel apát 5 kor., Würtz Pál 1 kor., Jaszenovits Gerő 5 kor., Szalay Károly 2 kor., Posch Ernő 5 kor., Allamsgöly czimen 470 kor., Zsvits Márton béregi gyűjtőiv 14 kor., Róth Mátyás és neje béregi gyűjtőiv Bachrach M. fiai Bezdán 1 kor., Róth Mátyás Béreg 25 kor., Róth Mátyásné Béreg 25 kor., Krausz Józsefné Vaskut 10 kor., Reich Bernát Baja 5 kor., Stein József Béreg 20 kor., Stein Józsefné Béreg 10 kor., Latzkó és Popper Bpest. 5 kor., Spitzer Károly és fiai Baja 5 kor., Ekker József és tsa Bpest. 2 kor., Rein Mór Országállás 3 kor., Grünbaum Országállás 1 kor., Hubert Országállás 1 kor., Rein Márk Országállás 1 kor., Rosenber Izidor Országállás 1 kor., Schwartz Emil

Zombor 1 kor., Knippl Gáspár Zombor 2 kor., Herczog testvérek Zombor 1 kor., Kollár József Zombor 1 kor., Holczer Márton Zombor 1 kor., Tantner Ottó Zombor 1 kor., Dracher Antal Zombor 5 kor., Marschan Illés Zombor 1 kor., Összesen 680 kor., az eddigi összeget hozzáadva 3469 kor. 10 fill. Főösszeg. 4149 kor. 10 fill.

Levelezőinket értesítjük, hogy lapunk legközelebbi száma a csütörtöki ünnep miatt 1 nappal előbb jelenik meg. Kérjük tehát, hogy a tudósításokat gyorsan küldjék be.

Bácskai karczos.

Rockenstein Nándor gádori plébánosról azt írja egyik zombori lapársunk, hogy midőn Zomborban Városy püspökkel találkozott, térdre borult előtte.

A vastagnyaku, hajlithatatlan plébános ezáltal alighanem életében először borult térdre ember előtt.

Konzervgyár Ujvidéken. Az ujvidékiek konzervgyár létesítésén fáradoznak.

Tán csak nem egyes körök hazaellenes törekvéseit akarják konzerválni.

Vizhiány Ujvidéken. A múlt hetekben a nagy szárazság következtében kiapadtak a kutak. A lakosság körében nagy félelmet okozott a vizhiány.

A városi tanács nyugodtan viselkedett. Neki alighanem a borhiány okozna nagyobb bajt.

A bajai szabadelvűpárt báró Vojnich Istvánnak szerencsét kívánt névnapja alkalmából.

A bajai szabadelvűpárt szerencsése alatt talán csak nem a bajai mandátumot értette.

Borkiállítás Baján. A bajai gyümölcsészet egylet borkiállítást rendez Baján.

Tartunk tőle, hogy ettől a kiállítás-tól na gyon sokan „be lesznek állítva.”

Közgazdaság.

Csikódijazás Zentán.

Zenta, 1904. aug. 25-én.

A Zentai Gazdakör f. hó 20-án díjazással egybekötött esikókiállítást rendezett, mely jól sikerült.

A díjazásra 65 esikót és kanczát vezettek föl.

A bíráló bizottság elnöke Dudás Lajos polgármester volt, tagjai pedig: Zákó István kir. közjegyző Kállay István a bajai áll. mén-telep parancsnoka Herczogh Hugó az adai föld. isk. igazgatója, Szabó Sándor, Puskás Ferenc és Szőke József állatorvosok, Szárits Géza tanácsnok, Vuits Vezul, Tóth Pál, Tóth János földbirtokos gazdák, Kiss Simon tanácsnok.

A bizottság a Gazdakör helyiségében alakult meg és mielőtt a bírálathoz fogott volna, megállapította azon irányelveket, miket a díjak odaítélésében alkalmazni fog.

A bizottság különösen a továbbtenyész-tésre alkalmasnak mutakozó anyakanczák díjazására fektette a főszult.

A bírálat a következő eredménnyel végződött:

Az egy éves esikók közül 1 ső díjat (30 K.) nyert Hevér Péter fekete kanczája, 2-ik díjat (24 K.) Milacsy Lajos sárga kanczája, 3-ik díjat (20 K.) Id. Horti Ferencz fekete mén esikója, 4-ik díjat (16 K.) Kikiris János pej kanczája, 5-ik díjat (14 K.) Dobriesky Velimir pej ménje, 6-ik díjat (12 K.) Szabó Orbán Tönki pej kanczája, 7-ik díjat (10 K.) Lövey János pej ménje, 8-ik díjat (8 K.) Markovits és Társa sárga mén esikója és a 9-ik díjat (6 K.) Homolya Gergely sárga kancs esikója.

A két éves kanca esikók közül 1 ső díjat (30 K.) nyert Milacsy Lajos sárga kanca esikója, 2-ik díjat (24 K.) Gábor István pej kancája, 3 ik díjat (20 K.) Hevér Péter pej kancája, 4 ik díjat (16 K.) Vukov Endre fekete kancája, 5 ik díjat (12 K.) Baráti József sárga kancája, 6-ik díjat (8 K.) Bózsó János fekete kancája.

A három éves kanca esikók közül az 1-ső díjat (24 K.) Széll Ferencz fekete kancája nyerte, Gábor István sárga kancája oklevéllel díjaztatott. (A három évesek díját a Gazdakör a saját pénztárából saját tagjai részére tűzte ki. Gábor István nem lévén a kör tagja a pénzbeli jutalomdíj részére kiadható nem volt.

A négy éves kancák első esikóikkal elővezetett négy öt éves anyakancák közül 1-ső díjat (30 K.) nyert Szepanesev György 5 éves pej fias kancája, 2-ik díjat (24 K.) Riger Mihály 5 éves almás pej fiaskancája, 3 ik díjat (20 K.) Markovits és Társa 4 éves pej fiaskancája és a 4 ik díjat (16 K.) Horváth Imre Káta 5 éves pej fias kancája

Szerkesztői üzenetek.

- R. J., Nyitra-Rajna. Intézkedtünk.
K. A., Temerin. Mire levelét vettük, már leadtuk.
„Ateli r Margit.” Köszönet. Jól sikerült. Akár csak az ateli tulajdonosa.
Ujvidék. Helyreigazítjuk, hogy a főispáni kiránduláson nem Büchler Róbert, hanem Mihailovits Sándor újfuttaki jegyző volt jelen.
S. K.—n Nem ígérhetjük meg. Forduljon az érdekelt jegyzőhöz; a szükséges utbaigazítást meg fogja adni.
„Lelkemre mondom . . .” Akí ilyen verseket ír az ideáljához, annak nincsen lelke.
V. Z.—a. Köszönjük. Nem kérünk belőle.
B. V., Szabadka. Vajszkán lakik. Nevével lapunkban most már gyakrabban fog találkozni.
H. T., Zombor. Az ujvidéki járás a legnagyobb; 14 községből áll. A bajai és palánkai 13—13 községből, az almási 12-ből. A zentai, illetve magyarkanizsai járáshoz 4 község tartozik.
S. Z., Baja. Szerkesztőnk szerdán elutazott s így a p. ü.-ban nem intézkedhetik.
Malyva. „Harczteri” tudósítása kitünően vált be. Ugylátszik, a háboru az eleme. Ennek idővel hasznát veheti. Az express azonban fölösleges volt.
S. D.—d. A hivatalos lap február 7-iki számában jelent meg. Bulkesz—Bulkeszi, Gajdobra—Szépliget, Plávna—Palona, Obrovác—Boróc, Lok—Sajkáslak.
G. K., Baja. Bácska, Zombor és Vidéke, Uj-Bácska. Utóbbi krajczáros lap, de nagy gonddal, élénken szerkesztik.
M. tka. Illik ide, illik oda. A fő az, hogy a nemes ügynek használ vele. Természetesen rendszeresen nem szabad úznie.
S. Z., Ujvidék. A Dungserszky-féle kártyavesztéseget nagyon sokan tulszárnyalták már. Londonban évekkal ezelőtt lord Foley fiai egy este annyit vesztek, hogy a kártyaadósság után évente 400,000 korona kamatot fizettek. Pedig Angliában nem fizetnek annyi kamatot, mint egy német bácskai takarékpénztárnál.
S. W., Zenta. Az ottani Gazdakör adhat fölvilágosítást Tóth Lajos elnök vagy Novoszell János titkár.
F. K., Obecse. A főispán ma, csütörtökön este érkezik haza Zomborba. Szombat estig marad ott. A délelőti órákban tiszteleghet nála.

Makulatura

(Ujságpapiros)

100 klgként 10 kor. ab Budapest.

10 métermázsa vételnél 9 kor.

Bővebbet a

„Bácsmege”

kiadóhivatalában

Budapest, Terézkörút 2.

5—

2254—1904. kg. sz.

Csonoplya községe.

Árverési hirdetmény.

Csonoplya község előljárósága részéről ezennel közhírré tételik, miszerint a község tulajdonát képező **nagyvendéglő épület és mézár-szék** az abban gyakorolható korlátlan italmérsi és husvágási joggal 1905. évi január hó 1-étől 1907. évi december hó 31 éig terjedő három évre a f. évi **szeptember hó 5-én** délelőtt 9 órakor Csonoplya község házában megtartandó nyilvános árverésen bérbé fog adatni.

A részletes feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők és árverezni szándékozók kötelesek bánatpénz fejében kétszáz koronát készpénzben lefizetni.

Csonoplya, 1904. augusztus 23-án.

Deák Andor

Lengyel József

jegyző.

biró.

Militics község előljáróságától.

1235—1904 szám.

Árlejtési hirdetmény.

Militics község előljárósága közhírré teszi, hogy még ez év folyamán felállítandó, illetve tető alá hozandó **iskola és ovoda építés** biztosítása tekintetéből a nmltsgu m. kir. B. ü. miniszterium által f. é. 74171. sz. a. határozattal elfogadott költségvetés és műszaki tervezet alapján f. é. **augusztus hó 30-án** (kedd) délután 2 órakor a község házában árlejtést fog tartani; kikiáltási ár 18495 korona 11 fillér, melynek 10% biztosításként az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy elfogadható értékpapirban az előljáróság kezeibe lessz befizetendő illetve elhelyezendő.

A részletes feltételek és műszaki iratok hivatalos óra alatt a jegyzői hivatalban mindenkor megtekinthetők.

Militics, 1904. augusztus 14-én.

Bene István,

Ditjo József,

jegyző.

3—3

biró.

Nemesített fehér fajsertés „Yrkshiere”

tenyészetemet ajánlom a n. é. gazdaközönség figyelmébe. **Vérrokonság ki van zárva**, mert országos törzskönyvet tenyészetekből **minden évben** szerzek be vérfrissítés czéljából apaállatokat. Az anyag hazai viszonyainkhoz van áttényesztve.

Árak:

2—3 hónapos malaczok 25 korona.

3—4 „ „ „ 35 „ „

Az állatok előjegyezhetők. Az előjegyzéshez drbként 10 korona előleg küldendő be. A szállításhoz szükséges ladákat ingyen adom. Minden darab után istállópenz és állatorvosi díjakért külön 1 korona fizetendő.

Galambos Sándor

5—

Obecse.

828—904 kig. szám.

2—2

Árverési hirdetmény.

Bácskeresztur község tulajdonát képező **nagyvendéglő épület** 1905. évi január hó 1-től 1907. évi december 31 ig terjedő három évi időtartamra f. évi **szeptember hó 15-én** d. e. 9 órakor nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az épületben van: Egy 13 meteres táncsterem, amely üveg fallal szétosztható. Három ivószoba. Két szoba, amely a vendéglősnek lakásul szolgál. Egy konyha. Egy mosó konyha. Két vendégszoba. Egy jégverem. Egy nagy pincze. Egy istálló. Egy konyha kert. Egy fedett félszer. Egy fedett tekepálya.

Bánatpénz 160 korona, mely összeg az utolsó részletbe fog betudatni. Ingatlannal nem bíró árverelők tartoznak kezeseket állítani.

A haszonbér negyedévenként előre fizetendő.

Bácskereszturon, 1904. évi augusztus 18.

Arnold Károly

Papp György

jegyző.

biró.

MAGYAR ÖKÖR

nevelésre alkalmas, 1 és 2 éves erdélyi ökör tinó állandóan nagy mennyiségben kapható

Bogdánffy Gábor

Esztényi gazdaságában, posta: helyt, vasutállomás. Válaszut-Bonczhida. Sürgönyczim Xp. Pánczélcseh Esztény. 5—10

BRAUN ADOFF

KÖNYVNYOMDÁJA

— SZABADKÁN, CSAJKÁSFÉLE HÁZBAN. —

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett

könyvnyomdáját,

hol mindennemű nyomtatványok szolid és pontos kiszolgálás mellett jutányos árban készülnek.

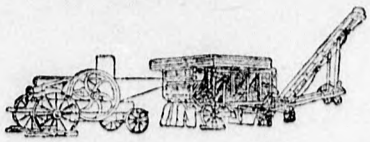
Nagy választék a legújabb divatu eljegyzési és esküvői meghívókban

Mindennemű községi, ügyvédi és mindennemű egyéb nyomtatványok gyorsan és pontosan jutányos árak mellett készülnek el.

1903. évi beszterezzei kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve
1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

Kállai Lajos motortelepe Budapest, VI. Gyár-u. 50.

Tejes jótállás kitűnő cséplésért!

A jelenkor legegyszerűbb és legtökéletesebb motorcséplő-készlete.

Gépész nélkül könnyen kezelhetők. Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ajánlja teljes jótállás mellett benzomotorait malom és iparüzemre, valamint villamos benzinlokomobil-cséplő-

készleteit kettős tisztító-szerkezettel

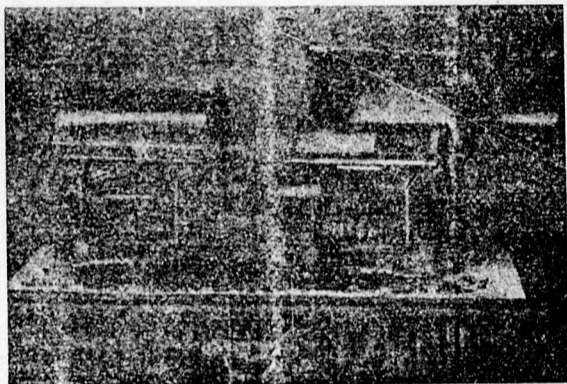
Egyedül létező újdonság
Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.
Külön mezőgazdasági géposztály:
malmok, járgányok, cséplőgépek, vetőgépek stb.

Ezen motorcséplő-készletek felülmulhatlan kitűnősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József urnál Maros-Németi (Erdély.)
Sziij Bálint földbirtokos urnál Nagy-Igmánd (Komáromm).
Ferenczy György plébános urnál Ipolyszalka (Hontm.)
Nagy János földbirtokos urnál Beleg (Somogy.) stb. stb.
19-25 Arjegyzék kívánatra bérmentve.

Legbiztosabb olcsó üzem!

Szenzációs találmánynak van elismerve a mi kávépörkölő készülékünk, amely nek egyetlen háztal ásbólsem szabad hiányozni.

Ingyen!

Ingyen!

Kezelése egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, amennyiben a pörkölésnél semmit sem veszít erejéből a kávé, mert az páramentesen pörköl és hűti.

Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi dacára ennek, ingyen küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban elismert jöminőségű, itt felsorolt kávéfajokból külön vagy vegyesen kísérletképp egy 5 kiló postacsomagot utárvétellel megrendel.

1 kg. Portorikó-kávé	1.30 frt.	1 kg. Gyöngy-kávé finom	1.60 frt.
1 „ Portorikó-kávé finom	1.50 „	1 „ Gyöngy-kávé legfinomabb	1.90 „
1 „ Kuba kávé	1.70 „	A kávéhoz csomagolható:	
1 „ Kuba-kávé finom	1.90 „	¼ kg. Mandarin-tea	1.60 frt.
1 „ Mokka-kávé	1.40 „	¼ „ háztartási tea	1.25 „
1 „ Mokka kávé finom	1.60 „	¼ „ Császárkeverék	2. — „
1 „ Mokka-kávé legfinomabb	1.90 „	1 csomag Törmelék	—39 „
1 „ Arany-Jáva-kávé	1.40 „	Czélünk ezen kedvezménynyel vevőkört és bizalmat szerezni.	
1 „ Arany-Jáva-kávé finom	1.60 „		
1 „ Arany-Jáva-kávé legfin.	1.90 „		

Fent említeti kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet:
VERTESI M. és FIA kávé- és teakivitel vállalat **Duna-Földváron.**

Schottola Ernő

BUDAPEST, VI. Andrásy-út 2. szám.

A küszöbön levő permetezési idényre ajánlok:

Simplex-, Urania- és Vermorel-permetező,

„EGYSZERŰSÉG” szénkénegező Acetylen molylámpa

MOLYFECSKENDŐK

és minden a szőlészet és pincészethez szükséges anyagok és eszközök.

Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

O szágos műfestészeti, iparművészeti intézet.

Bátori (Blaskovits) Mihály
biboros hercegprimás ő
Eminenciája, 67.698 sz.
egyházi templomi műfestője.
Templomfestés stilszerű.
Gipsz-, márvány (stucco.) Oltárképek, oltárépítés és márványozások. Tervek, rajzok készítése, rajzok nagytípus.
Toronykeresztek aranyozása állvány nélkül.

Oltárképek festése művészi kivitelben bámulatos olcsón, vászonra olajban festett

70 cm. magas	45 cm. széles	40 korona.
95 „	65 „	65 „
110 „	95 „	110 „
155 „	105 „	160 „

Olajba festett arckép legalkalmasabb, legszebb legtökéletesebb ajándék.

Iroda: SZABADKA, VII ker., Erdő-utca 66 sz.
Legújabb találmányomat építészek, építőmesterek, estőknek ismernie kell, hogy nedves falaknak szárazzá tétele festés által feleslegessé tesz minden grundolást s hulladék leválást. Ezen új találmányom a

BÁTORI MAGYAR ÚJ ENVV,

mely kizárólag csak nálam kapható. — 100 kiló 25 korona. 17—

ALFA-SEPARATOR RÉSZEV.-TARSASÁG BUDAPESTEN VI. LOMB-UTCZA 11.

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Arjegyzék, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Seperatoraival eddig

több mint 600 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 60 000 darab. 32—

Kiadó: **LENKEI LAJOS.**

Igazgató: **LENKEI ZSIGMOND.**
Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. Baros-utca 59. Egyes szám 20 fillér. Kapható minden hírlapárusnál. 31—

RADITS LÖRINCZ PÉCSETT 1884. óta tennálló **kádár-telepe.**
A kor követelményeinek megfelelőleg gazdagon felszerelt műhelyeivel és nagy dongafa-raktárával

versenyen fölül áll.

A legkitűnőbb anyagból készít

boros, sörös és szesz hordókat,

lajtókat, kádát a legkisebttől a legnagyobbig,

bármilyen mennyiségben, gyorsan, pontosan, lelkiismeretes kiszolgálás mellett a lehető

legjutányosabb áron

Elvállal ugy magános, mint üzleti vagy

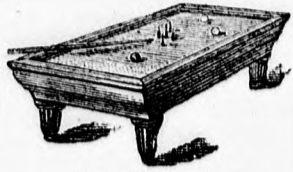
Uradalmi pinczoberendezéseket,

javitásokat s minden e szakmába vágó munkát.

Kész hordókban állandó raktár.

Meghívásra bárhol megjelen. 23—

Allandóan dus választék
Erdélyi jármosökrök
 valamint 1 és 2 éves
Erdélyi tinókból
 a széplaki bér gazdaságban, Szamosujvár vasut-
 állomástól 20 perc távolságra. Körülményes fel-
 világosítást készséggel ad:
Alexa Miklós SZAMOSUJVÁRT
 (Szolnok-Dobokamegye.)
 31-40

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep,
SZEGED, Boldogasszony-sugárút 58. sz.

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok
 jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi
 tekeasztalok becsereleése méltányos áron. Teljes
 kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és
 javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle
 kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen. 25-40

Szuperfoszfátot

STASSFURTI KAINITOT
 szavatolt 12.4% tiszta káli — 23—24% *kén-
 savas káli* tartalommal

Stassfurti káli trágyasót

szavatolt 40% tiszta káli — 74—76% *kén-
 savas káli* tartalommal

kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra)
 továbbá mindennemű *mútrágyaféléket*,
 azonkívül *rézgáliczot* (98—99%) elismert
 kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

Mútrágya, kén-sav és vegyi ipar
 részvénytársaság 76—

Budapest, V., Fürdő-utca 8.

Véd--jegy.

A Zalathnai kénkovand-ipar
 részvény-társaság

Brassói kén-sav-
 és mútrágya-gyára

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

mútrágyáit

t. e. a gazdaközönség becses figyelmébe.
 Ajánlatokkal készséggel szolgál a

KÖZPONTI IRODA

Budapest,
 IV. Mária Valéria utca 7.

64—

Legújabb rendszerű

SZÉNSAVAS-

*bor- és sörkimerő-készülékek, für-
 dőkészülékek, (föltünést keltő gyógy-
 eredményekkel) hűtő- és jéggyártó-
 gépek és telepek, szikvízgyártó-
 gépek, teljes berendezések és az
 összes e szakmába vágó szükségleti
 cikkek, továbbá fémárúk, nevezet-
 esen pincefölszerelési cikkek, sta-
 niol palackkupakok* kaphatók jó-
 tállás mellett, kitűnő minőségben.

Dr. Wagner és Társai

egyesült gyárak, mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-u. 3. Bécs, XVIII.

Tömeggyártás, tehát olcsó árak. — Ked-
 vező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék a gyár bármely osz-
 tályából ingyen és bérmentve küldetik.

Nagyobb vidéki városokban jártas kép-
 viselők kerestetnek. 33—

A „Lóhere“ védjegyű

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány
 és kapásnövény, kertivetemény alá,
 valamint rétet és legelő, főleg komló
 és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a
 legutóbbi években eszközölt trágya-
 zási kísérletek alkalmával, kizárólag
 kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere“ védjegyű thomas-
 salak származik a csehországi
 Thomasművekből.

A „Lóhere“ védjegy kezeséget
 nyújt az áru föltétlen
 tisztasága, idegen anyagoktól való
 mentessége és legnagyobb mérvű old-
 hatósága tekintetében.

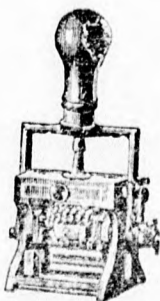
Árajánlatok, szakiratok és bármely
 irányban kívánt felvilágosításokkal
 készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási Irodája,

— Bécs. —

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCELL, Budapest, VI. Teréz-
 körút 22. 64—

Hivatalos

bélyegzőket, pecsétnyomó-
 kat, keletbelyegzőt, számo-
 zó gépeket és minden e
 szakba vágó munkát a leg-
 jutányosabban készít az
**Első magyar ruggyanta bélyeg-
 zőgyár és intézet:**

GEDULDIGER HUGO vésnök

Budapest, VI. Vaczi körút 17. sz.

A Bácsmegyei

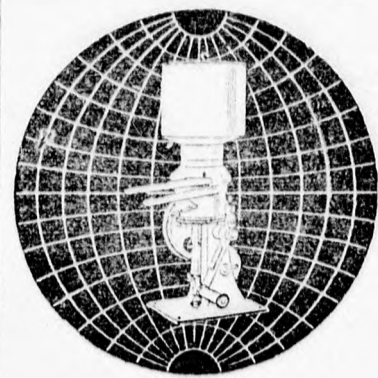
Gazdaszövetség szállítja.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

75—

Fontos a tejgazdaságban a GLOBE SEPARATOR.

Teljes tejsző-
 vetkezeti be-
 rendezések, ké-
 zierő- és turbina
 hajtásra, ugyszin-
 tén mindennemű
 tejgazdasági gé-
 peket és eszkö-
 zöket tejszállí-
 táshoz, vaj- és
 sajtgártáshoz.

Legelőnyösebben szállít az *Első magyar
 tejgazdasági gép- és eszközgyár*

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI. Jász-utca, 7. sz.

Árjegyzék, költségvetések, tervek ingyen és
 bérmentve.

Vaj kivétel! Friss vaját évi kötés mellett
 minden mennyiségben a legmagasabb áron
 átvesszünk. 29—

Magyarnak Pécs! — Németnek Bécs!

Nem tetszőert a pénz visszaadatik, károsodás tehát kizárva
Három évi írásbeli jótállás!

Schönwald Imre ékszergyá-
 ros, órák és
 látszerész.

— P é c s. —

Ne küldjük pénzünket külföldre!

Hazai iparunkat előmozdító céggemél
 mindennemű arany és ezüst tárgyak, órák és
 minden e szakmába vágó cikkek sokkal
 olcsóbban, jobban és megbízhatóbban sze-
 rezhetők be, mint a külföldön.

Finom,
 erős nickel
 óra
 schweizi
 szerke-
 zettel
 3 frt 50 kr.

„Kinizsi Pál“ eb-
 resztő óra gyönyörű
 kivitelben szabad-
 kézi díszítmények-
 kel, hosszantartó
 csengő hanggal, 1-ső
 rendű szerkezettel
 2 frt 50 kr.

Valódi 14 kar. női
 arany gyűrű, köze-
 pén rubin vagy
 saffírral, gyémántok-
 kal körítve 16 frt.
 Ugyanaz caprubin és
 gyöngyökkel 6 frt.

14 karátos arany fülbe
 való opál vagy granát-
 ragyogó kövekkel körítve
 párja 6 frt.

14 karátos arany varáz-
 sgyűrű, szép kövekkel és
 gyöngyökkel
 4 soros 6 frt 50 kr.
 5 soros 8 frt.

Minden tárgy valódisága bizonyítására a
 m. kir. főpénzverde-hivatal által van meg-
 vizsgálva és annak próbajegyével ellátva.

Körülbelül 1000 ábrát tartalmazó
 nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve
 küldetik bárkinek. 76—